

The logo is circular with a light blue outer ring and a green inner field. In the center is a yellow sun with rays. A black silhouette of a soldier in a combat stance is superimposed on the sun. A grey assault rifle with a red laser sight is positioned diagonally across the soldier. At the bottom, there are three military vehicles: a large wheeled armored transport vehicle on the left, a tank in the center, and a smaller wheeled armored vehicle on the right. Two small black sun-like symbols are also present on the green field.

**КАФЕДРА
БОЙОВОГО ЗАСТОСУВАННЯ
ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ**

Тема №1 “Експлуатація озброєння і військової техніки”

ЗАНЯТТЯ 2 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПО ЕКСПЛУАТАЦІЇ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ І ТЕХНІКИ

Заняття проводить:

Старший викладач
ШТОГРИН Іван Дмитрович

Заняття 2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПО ЕКСПЛУАТАЦІЇ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ І ТЕХНІКИ

Питання заняття:

- 1. Розподіл БТОТ по групах експлуатації річні норми витрат моторесурсів і порядок їх використання. Методика перевірки технічного стану машин.**
- 2. Поняття про єдину систему комплексного технічного обслуговування. Організація прийому і передачі машин.**
- 3. Керівні документи по бронетанковій службі.**

Танк БУЛАТ

БМП-2

БМД-3

БТР-80

БТР-4

БРДМ-2

БРМ-1К

БТС-4

БРЕМ-1

БРЕМ-2

TPM-A-80

MTO-80

2С-3М (Акація)

ЗСУ-23-4 (Шилка)

Тунгуска

Самоходная 203 мм пушка Пион

240 мм самоходний міномет “Тюльпан”

420 мм самоходний міномет "Ока"

IMP-2

РОЗПОДІЛ БТОТ ПО ГРУПАМ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Сезонне обслуговування проводиться на зразках, які використовуються або знаходяться на короткочасному зберіганні. Специфічні роботи по підготовці зразків до використання в літніх (зимових) умовах виконуються на всіх зразках, що знаходяться на короткочасному зберіганні, або використовуються за призначенням.

- роботи, які бажано проводити одночасно з сезонним обслуговуванням (2 рази на рік)

Річні норми витрат моторесурсів

№з/р	Частини та підрозділи	Річні норми витрат моторесурсів на одну машину, км	
		Група бойових машин	Група учбово-бойових машин
А) для групи бойових та учбово-бойових машин			
1	Танковий батальйон	250	2000
2	Механізований батальйон на БМП	250	2500
3	Механізований батальйон на БТР	1000	4000
4	Аеромобільний батальйон на БМД		
Б) для танкових і механізованих частин скороченого складу			
1	Танковий батальйон	-	2500
2	Механізований батальйон на БМП	-	2500
3	Механізований батальйон на БТР	-	3000
4	Аеромобільний батальйон на БМД		
В) для учбових частин та ВНЗ			
1	Танки, БМП, БМД і машини на їх базі	-	3500
2	БРДМ, колісні БТР і машини на їх базі	-	5000

Незнижуємий ресурс, км

№ з/р	Марка машини	Незнижуємий ресурс, км
1	Танки Т-80, Т-72, Т-64 і машини на їх базі	3500
2	БМП-1, БМП-2, БМП-3 і машини на їх базі	3500
3	БМД-1, БМД-2, машини на їх базі	3000
4	БРДМ-2, БТР-60, БТР-70, БТР-80 і машини на їх базі	10000
5	Танкові тягачі, БРЕМ	3500
6	Машини технічної допомоги МТП МТП-2	3500 10000
7	Мотоцикли МВ-650	10000

Команди для прийняття БТОТ

- Для прийому машин і охорони їх при транспортуванні до місця дислокації в частинах (з'єднаннях) і на базах наказом командира частини (з'єднання, бази) призначається команда.
- До складу команди включаються:
- начальник команди (приймальник)—офіцер (прапорщик);
- офіцер (прапорщик) технічної служби-один на десять машин;
- командир машини-один на десять машин;
- механік-водій (водій колісних машин) - один на десять машин; фахівці з озброєння, електроустаткування і засобам зв'язку — по одному на тридцять машин.

Документація на прийом техніки

- Начальник команди (приймальник) і особовий склад команди повинні мати:
- командировочний припис;
- документи, що засвідчують особу;
- посвідчення на право керування прийнятою машиною;
- доручення на одержання БТОТ;
- чекові вимоги на пальне, мастильні й інші експлуатаційні матеріали;
- допуск за установленною формою;
- сухі продовольчі пайки на час знаходження в дорозі, а також продовольчі атестати на солдатів і сержантів термінової служби;
- проїзні і перевізні документи, робочу форму одягу;
- зброю і боєприпаси до неї для складу варти.

Порядок перевірки машин

- **Перевірка технічної документації;**
- **Зовнішній огляд**
- **Огляд ходової частини ;**
- **Огляд силового відділення ;**
- **Огляд відділення управління,**
- **Огляд десантного відділення ;**
- **Огляд ЗІП та табельного майна ;**
- **Перевірка технічного стану й утримання машини на місці при працюючому двигуні ;**
- **Перевірка технічного стану машини під час руху на суші і на плаву;**
- **Перевірка технічного стану машини після руху по суші і після подолання водних перешкод .**

Норми часу на прийомку машин

- - до 5 машин-----3 доби
- - 5-15 машин-----7 діб
- - 16-30 машин-----20 діб
- - більше 30 машин-----30 діб
- Примітка: особи по вині яких несвоєчасно передані машини підлягають стягненню.
- На передаваємі машини складаються акти технічного стану, які затверджуються підписом і печаткою командира в/ч, що здає машини.

- **Технічне обслуговування(ТО) –** сукупність робіт, які складаються з операцій, виконуючих в відповідній технологічній послідовності в залежності від призначення, інструменту, який використовуються і кваліфікації виконуючих.

КЕРІВНІ ДОКУМЕНТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ БТОТ

Накази Міністра оборони України:

- № 665 від 25.12.2009 року, яким введено в дію “Керівництво з організації експлуатації та ремонту бронетанкового озброєння та техніки у ЗС України на мирний час.”
- № *14 від 17.06.1998 року, яким введено в дію “Інструкцію про порядок утримання озброєння та військової техніки у ЗС України під час бойової готовності “ПОСТІЙНА”.
- № *1 від 6.01.1999 року, яким введено в дію “Норми витрат пального, масел, мастил і спеціальних рідин при експлуатації, ремонті та консервації ОВТ ЗС України”.
- № 690 від 24.12.2010 року року, яким введено в дію “ Тимчасового керівництво по обліку озброєння, техніки, майна та інших матеріальних засобів в Збройних Силах України”.

Наказ заступника Міністра Оборони України по тилу –начальника Тилу ЗС України:

- № 1 від 23.01.1997 року, яким введено в дію “Керівництво по контролю якості пального у Збройних Силах України”.

Директиви:

заступника Міністра оборони з озброєння – начальника Озброєння ЗС України

- № 7 від 1.08.2000 року, яким введено в дію “Методичні рекомендації офіцерам бронетанкових служб щодо порядку перевірки та оцінки стану бронетанкового озброєння і техніки та технічної підготовки в з’єднання і частинах”.
- начальника штабу озброєння – першого заступника начальника Озброєння ЗС України:
- № 127/1293 від 12.02.1997 року, якою введено в дію “Керівництво по зберіганню бронетанкового озброєння та техніки.”

Додаток 1 до наказу заступника МО України з озброєння – начальника Озброєння ЗС України № 126 від 22.08.2001 р. Про затвердження інструкції по категорюванню БТОТ та БТМ

Категорування проводиться:

- при прийомі - здачі БТОТ та БТМ військовими частинами, військово-навчальними закладами, установами, базами і складами;
- по закінченню гранично встановлених термінів експлуатації, гарантованого ресурсу або вироблення технічного (незнижувального) ресурсу (терміну служби);
- у разі передчасного виходу БТОТ та БТМ із ладу, а також при отриманні бойових пошкоджень;
- після капітального ремонту БТОТ та БТМ;
- при оцінці вартості БТОТ та БТМ;
- при інвентаризації БТОТ та БТМ.

У нижчу категорію не переводяться:

- БТОТ та БТМ, які потребують поточного ремонту;
- БТОТ, на яких проводяться роботи з модернізації або конструктивного доопрацювання;
- БТОТ на яких відсутні або несправні запасні частини, інструмент та приладдя (ЗІП), а також комплектуючі вироби;
- БТОТ та БТМ на яких є пошкодження зовнішніх протикорозійних покриттів (оксидного, фосфатного і т.п.);
- БТОТ першої категорії, на яких в ході зберігання проведена заміна окремих комплектуючих виробів і агрегатів (двигунів, насосів, блоків і т.п.) на вироби і агрегати першої категорії.

- Відпрацювання технічного ресурсу або закінчення гарантованого терміну зберігання не є підставою для переведення БТОТ та БТМ у нижчу категорію.
- Підставою для переведення у нижчу категорію є реальний технічний стан БТОТ та БТМ.
- Якщо БТОТ та БТМ потребують переведенню у нижчу категорію, але не відпрацювали встановлений технічний ресурс (строки служби), то переведення їх у нижчу категорію здійснюється після проведення адміністративного розслідування та відшкодування збитків. Матеріали розслідування додаються до акту технічного стану зразка.

● Категорування бронетанкового озброєння і техніки.

- В залежності від технічного стану, технічного ресурсу, гарантованого строку зберігання або напрацювання зразки БТОТ поділяються на п'ять категорій:
- **перша категорія** – нові* зразки БТОТ, які не були у використанні, справні, тривалість зберігання яких не перевищує 5 років;
- **друга категорія** – нові зразки БТОТ, тривалість зберігання яких перевищує 5 років, а також зразки БТОТ після капітального ремонту. При цьому зразки БТОТ повинні бути технічно справні і придатні до бойового використання, мати ресурс не менше незнижувального ресурсу до середнього ремонту, встановленого діючими керівними документами;
- **третья категорія** – зразки БТОТ, які відпрацювали незнижувальний ресурс до середнього ремонту,** встановлений діючими керівними документами;
- **четверта категорія** – зразки БТОТ, які за технічним станом потребують капітального ремонту;
- **п'ята категорія** – зразки БТОТ технічно несправні, відновлення яких технічно неможливе або економічно недоцільне.

- Права переведення БТОТ та БТМ у нижчу категорію, в залежності від їх технічного стану або терміну зберігання, надається:
- у **третю категорію** - командирам частин, з'єднань, начальникам установ і військових навчальних закладів, начальникам складів, баз та командирам ремонтних частин армійських корпусів, оперативного командування і центрального підпорядкування;
- у **четверту категорію** – начальникам постачальних бронетанкових служб оперативних командувань, сухопутних військ та начальнику Головного бронетанкового управління озброєння МО України.
- у **п'яту категорію** - посадовим особам, які визначені у наказі Міністра оборони України про порядок списання з обліку матеріальних засобів у Збройних Силах України.

- За технічним (якісним) станом БТМ і майно загального призначення поділяється на п'ять категорій:
- **перша категорія** - майно нове, не вживане, яке відповідає вимогам технічних умов, ДСТУ, ГОСТ і повністю придатне для використання за прямим призначенням;
- **друга категорія** – майно, яке видано зі складу для використання, вживане та придатне для використання за прямим призначенням, або таке, що пройшло капітальний ремонт.
- Майно першої і другої категорії, яке має допустимі за технічними умовами незначні корозійні плями і нальоти, порушення фарбування, подряпини і забоїни, розтріскування мастики, та інші незначні дефекти, що, за необхідності, можуть бути усунені технічними засобами складу (бази) або частини не може бути віднесене до майна нижчої категорії;
- **третья категорія** – майно, яке потребує ремонту із застосуванням верстатного устаткування або заміни деталей з наступним випробуванням на спеціальних стендах;
- **четверта категорія** – майно, яке потребує капітального ремонту;
- **п'ята категорія** – майно непридатне для використання за призначенням та відновлення якого неможливе або економічно недоцільне.

- Кислотні акумуляторні батареї поділяються на чотири категорії:
 - **перша категорія** – нові, сухозаряджені, які зберігаються в межах гарантованого строку зберігання; *
 - **друга категорія** – справні акумуляторні батареї, які знаходяться в експлуатації і мають номінальну ємність в межах технічного ресурсу (строку експлуатації);
 - **третья категорія** – справні акумуляторні батареї, які мають термін зберігання або строк служби більше гарантованого; **

Акумуляторні батареї третьої категорії використовуються на БТОТ навчально-бойової (навчально-стройової) групи експлуатації та для укомплектування буферних груп.

- **п'ята категорія** – акумуляторні батареї, які відпрацювали встановлений технічний ресурс і після проведення повторного контрольно-тренувального циклу (КТЦ) віддають менше 50% номінальної ємності.